

HANDLINGSPLAN MOT BARNEFATTIGDOM 2016 - 2020

Bakgrunn for handlingsplanen

Planens hovedmål:

Delmål 1 (langsigtig satsing):

Felles strategier og tiltak for motvirkning av barnefattigdom er innarbeidet i virksomheten til alle aktuelle tjenesteområder i Lillehammer kommune.

Delmål 2 (strakstiltak):

Barn og unge som defineres som fattige deltar i ordinære fritids- og ferieaktiviteter, opplevelsestilbud, seremonier og høytider på linje med andre og skal tilbys koordinerte tjenester (jfr. handlingsveilederen)

Delmål 3:

Behovet for kompetanseheving og metodeutvikling på området barnefattigdom er kartlagt, og kompetansehevende tiltak er ivaretatt der det er påkrevd i kommuneorganisasjonen.

De fleste barn i Norge vokser opp i trygge familier med gode økonomiske vilkår. Samtidig er det familier som faller utenfor på grunn av dårlige levevilkår, svak økonomi eller begge deler. Dette rammer barna.

Barnekonvensjonens artikkel 27 gir barn rett til en levestandard som er tilstrekkelig på alle områder. Dette er først og fremst foreldrenes ansvar, men det offentlige har gjennom dette også en plikt til å støtte foreldrene.

Det viktigste tiltaket mot barnefattigdom er å få flest mulig av de foresatte ut i lønnet arbeid. Videre må de foresatte som har behov for det, tilbys råd, støtte og veiledning for å bli i stand til å gi barna best mulig omsorg og en god oppvekst.

Aktiv fritid

Lillehammer kommune mottok i perioden 2011-2014 prosjektmidler fra Arbeids-og velferdsdirektoratet via Fylkesmannen i Oppland til styrking av innsats mot barnefattigdom. Tilskuddet ble brukt til prosjektet "Aktiv Fritid". Prosjektet har lagt vekt på at alle barn skal ha tilgang til fritidsaktiviteter/kulturaktiviteter og inkluderende møteplasser, uavhengig av økonomi og sosial status. Prosjektets mål:

Barn og unge som defineres som fattige deltar i ordinære fritids- og ferieaktiviteter, opplevelsestilbud, seremonier og høytider på linje med andre og skal tilbys koordinerte tjenester (jfr. handlingsveilederen)

Felles strategier og tiltak for motvirkning av barnefattigdom er innarbeidet i virksomheten til alle aktuelle tjenesteområder i Lillehammer kommune med utgangspunkt i vedtatt handlingsplan.

Behovet for kompetanseheving og metodeutvikling på området barnefattigdom er kartlagt, og kompetansehevende tiltak er ivaretatt der det er påkrevd i kommuneorganisasjonen.

Avslutningen på prosjektperioden skulle være at viktige satsinger videreføres i ordinær drift, i tillegg til at det utarbeides en handlingsplan mot barnefattigdom. Prosjektet er avsluttet, evaluering viser at satsingen har vært suksessfull og prioriterte tiltak er videreført i Lillehammer

kommune. Kommunen er imidlertid fortsatt avhengig av å kunne søke nasjonale og regionale tilskudd.

Kommuneplan og nasjonale føringer

Kommuneplan for Lillehammer – samfunnsdel 2014-2017 – omtaler mange av de forhold som berører fattigdomsproblematikken. I arbeidet med å utvikle strategier for å bekjempe fattigdom og konsekvenser av fattigdom blant barn og unge, er det tatt utgangspunkt i inndeling og beskrivelser i kommuneplanen, og sett på konsekvenser for fattigdomsfeltet.

Med bakgrunn i dette ble det i K-sak 23/15 den 26.mars vedtatt fem strategier som skal være grunnlag for tiltakene i planen. I ettertid er det kommet en strategi seks om kompetanse i tillegg, i tråd med nasjonale forventninger. De seks strategiene danner grunnlaget for handlingsplan mot barnefattigdom.

Nasjonalt er det også lagt opp til en større satsing i forhold til barnefattigdom jfr. strategi; «Barn som lever i fattigdom Regjeringens strategi 2015 – 2017»

Denne strategien tar utgangspunkt i at barnefattigdom er et sammensatt problem. Det er viktig å påpeke at ikke alle barn i lavinntektsfamilier nødvendigvis har dårlige levevilkår, men samspillet mellom sosiale, helsemessige og økonomiske utfordringer over tid forsterker ofte hverandre og gir økt risiko for marginalisering og fattigdom. For å bekjempe fattigdom er det derfor nødvendig med en bred og samordnet innsats, både på kort og lang sikt. Strategien har sju innsatsområder:

- Forebygge ved å styrke utsatte barnefamilier
- Gjennomføre utdanningsløp – barnehage og skole
- Deltakelse og inkludering – fritid, kultur og idrett
- Et godt helsetilbud til alle barn og unge
- Tilgang til arbeidslivet for ungdom og foreldre
- Forskning og statistikk
- Ansvars- og kompetansedeling – stat, kommune og frivillig sektor

I følge Statistisk sentralbyrå tilhørte 8,6 prosent av alle barn i Norge under 18 år en husholdning med vedvarende lavinntekt i treårsperioden 2011-2013. I 2013 levde 13,4 % av alle under 18 år i risiko for fattigdom eller sosial ekskludering.

Tallet er økende og barn med innvandrerbakgrunn utgjør over halvparten av alle barn i økonomisk utsatte familier.

Forskning viser også at barn fra familier med dårlige levevilkår har en større risiko for psykiske plager og lidelser.

Dagens situasjon i Lillehammer

Tall fra Lillehammer:

År	Antall familier	Antall barn – etnisk norske	Andre	Sum barn
2014	62	20	126	146
2015	101	31	172	203

Som tabellen over viser, er antall barn som lever i familier med lav inntekt økende.

Sammenligningsgrunnlaget kan være misvisende pga ulik tellemåte. Det er derfor ikke mulig å fastslå hvor stor økningen faktisk er.

Med økt mottak av flyktninger i 2016 og i årene framover, er det sannsynlig at det vil øke ytterligere.

Statistikk de siste fem år viser at 60,5% i gjennomsnitt har kommet ut i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonsprogram.

Ungdata

Undersøkelsen har vært gjennomført to ganger i Lillehammer; i 2012 og 2015.

Ungdata viser at ungdom i Lillehammer opplever ikke å ha dårlig økonomi – bare 3% av de spurte opplever å ha dårlig råd.

NAV Lillehammer tar månedlig ut statistikk som viser antall mottakere av økonomisk sosialhjelp som har forsørgeransvar. I 2015 varierte det mellom 67 til 48 familier.

Selve planen er satt opp i matriseform basert på kommunestyrets vedtatte strategier, tiltak, plassering av hovedansvar og evaluering/oppfølging

HANDLINGSPLAN

Strategi	Tiltak	Ansvar	Evalueres
1 a: Barnefamilier skal ha førsteprioritet ved tildeling av kommunal bolig og innvilgelse av startlån, forutsatt at de oppfyller tildelingskriteriene.	Strategien følges opp av boligtildelingsgruppa og saksbehandler for startlån	TOTildeling	Antall barnefamilier som har fått bolig/lånetilsagn
1 b: Kommuneplanens arealdel og underordnede planer skal legge til rette for sosial boligbygging. Dette er plan- og bygningsmyndighetenes ansvar	Ny plan under utarbeidelse fra 2016. Vedtak før sommeren 2016.	Plan og miljø	Vedtatt plan 2016

<p>2 a: Elevene som går ut av Lillehammerskolen skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet, og å utvikle seg som deltaker i et kunnskapssamfunn.</p>	<p>Strategiplan for Lillehammerskolen</p> <p>LOS- prosjekt for å ivareta overgangen mellom ungdomsskole og videregående</p> <p>Klar policy for lærlinger og lære kandidater i Lillehammer</p>	<p>TO Grunnskole</p> <p>Fagavdeling for oppvekst, utdanning og kultur. TO Helsestasjon v/ Ungdomsbasen har ansvar for den praktiske gjennomføringen</p> <p>HR-enheten i samarbeid med Oppland fylkeskommune</p>	<p>Ny plan utarbeides og vedtas i løpet av 2016</p> <p>Årlig rapportering til kommunestyret gjennom Kvalitetsmeldingen.</p> <p>Prosjektet startes opp sommeren 2016 og avsluttes i løpet av 2018. Skal gå over til ordinær drift etter det.</p> <p>Etablert ordning</p>
<p>2 b: Voksne som har slutført introduksjonsprogram for flyktninger skal mestre norsk på et slikt nivå at de er i stand til å delta i arbeidslivet. Hvis ikke, må ytterligere tiltak iverksettes.</p>	<p>Introduksjons-programmet</p> <p>Grunnskoleopplæring + arbeidsrettet norskopplæring</p> <p>Norskopplæring med samfunnskunnskap</p> <p>De som ikke er selvforsørgende tilbys videre oppfølging i NAV</p>	<p>Lillehammer læringscenter (LLS)</p> <p>NAV samarbeidspartner</p>	<p>Norskprøve</p> <p>Statistikk over hvor mange som kommer ut i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjons-progr. (60,5% i gj.snitt de 5 siste årene)</p> <p>Kontinuerlig</p>
<p>2.c: Kommunen skal legge til rette for flere arbeidsplasser innen industri og annen næringsvirksomhet</p>	<p>Det er opprettet: Lillehammer – regionvekst</p>	<p>Regionrådet/ Regional næringsgruppe</p>	<p>Kontinuerlig</p>

<p>3 a: Alle som kan mestre det skal hjelpes ut i inntektsgivende arbeid. Yrkesdeltakelse er det viktigste virkemidlet for å motvirke barnefattigdom</p>	<p>Arbeids -og velferdsetaten skal bidra til at arbeidssøkere raskest mulig kommer i arbeid/aktivitet. Det skal gjøres ved å gi målrettet bistand til prioriterte grupper og foreta jevnlig oppfølging av den enkelte</p>	<p>NAV</p>	<p>Følges opp gjennom NAV-partnerskapet (stat og kommune) og gjennom jevnlig rapportering</p>
<p>3 b: Personer som har behov for det – uavhengig av alder – skal ha tilbud om koordinerte, samtidige tjenester fra aktuelle tjenesteområder. Ulik fortolkning av lovverk og ansvars plassering mht. Økonomi må ikke bli et hinder for gode, samordnede tjenester.</p>	<p>Definerte møteplasser: Samarbeidsforum barnefattigdom</p> <p>Samarbeidsmøte barn og unge</p> <p>Individuell plan/individuell koordinator</p> <p>Styrke tilknytning mellom NAV og sektor oppvekst, utdanning og kultur</p>	<p>Kultur og fritid</p> <p>Fagavdeling OUK</p> <p>TO tildeling (koordinerende enhet)</p> <p>Rådmannen</p>	<p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p> <p>Tildeling evaluerer kontinuerlig</p> <p>Oppstart innen sommer 2016</p>
<p>4 a: Lag og foreninger skal få bistand til å drive aktiv inkludering av fattige barn og unge.</p>	<p>Info på årlig møte med lag og foreninger, informasjonsdag i byen, kurstilbud</p> <p>Funksjonelle tilskuddsordninger for deltakelse + krav om foreningers egen tilrettelegging</p> <p>Inkluderingsmidler til friplasser/reduert kontingent for barn/unge</p> <p>Tilbud om besøk av inkluderingskonsulent i foreninger</p>	<p>TO Kultur og fritid (videreført)</p> <p>TO Kultur og fritid (videreført)</p> <p>TO Kultur og fritid</p> <p>TO Kultur og fritid</p>	<p>Vurderes årlig</p> <p>Vurderes årlig</p> <p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p>

	Utprøve nye tiltak som: <ul style="list-style-type: none"> - Fadderordning - Transporthjelp 	TO Kultur og fritid mfl	Evalueres når gjennomført
	Samarbeid med idrettsråd og musikkråd	TO Kultur og fritid TO park og idrett	Drøftes årlig med rådene
4 b: Lillehammer kommune skal ha et bredt spekter av fattigdomsavhjelpende tiltak rettet direkte mot barn og unge. Tiltakene skal utvikles i samarbeid med barn, unge og familiene deres.	Barnetreffet – 0-5 år	TO Helsestasjonen	Vurderes årlig
	Opplevelseskortet 40 stk deles ut til barnefamilier i målgruppa via NAV	TO Kultur og fritid	Vurderes årlig
	Utstyrskassen (aktiv fritid leier lokaler av Fretex, driftes av dem)	TO Kultur og fritid	Fortløpende oppfølging
	-61 grader nord (5-7 klasse), lavterskelklubb, åpen for alle	TO Kultur og fritid	Fortløpende oppfølging
	Plan B, begrense egenandeler (13 – 18 år +)	TO Kultur og fritid	Vurderes fortløpende
	Ungdomsbasens oppsøkende og forebyggende virksomhet	TO helsestasjon	Vurderes fortløpende
	Ungdata Tiltak knytta opp til viktige funn skal innarbeides i handlingsplanen	Fagavdeling OUK	Hvert tredje år
	Tema barnefattigdom på dagsordenen i fagutvalg og ungdomsrådet hvert år	Sektor OUK	Årlig vurdering
Videreutvikle samarbeid med frivillige lag og foreninger/org som jobber spesielt mot barn og unge, om ferietilbud	TO Kultur og fritid v/inkluderingskonsulenten	Årlig vurdering	

	<p>Samarbeid med skolene</p> <p>Friplassordning + tilrettelagte kommunale tilbud</p> <p>NAV vil i løpet av 2016 inngå i det statlige programmet helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier.</p>	<p>TO Kultur og fritid TO Grunnskole</p> <p>TO Kulturskole</p> <p>NAV</p>	<p>Årlig vurdering</p> <p>Årlig vurdering</p> <p>Følges opp gjennom NAV-partnerskapet (stat og kommune) og gjennom rapportering.</p>
<p>5 a: Prosedyrer og samarbeidsrutiner mellom tjenesteområdene i alle sammenhenger der barn, unge og barnefamilier er berørt skal følges og videreutvikles. Det skal legges vekt på klar ansvars- og oppgavefordeling og aktiv bruk av evaluering for å forbedre tjenestene</p>	<p>Felles kompetanseheving alle aktuelle tjenesteområder</p> <p>Prosedyrer og rutiner (handlingsveiledere)</p> <p>Egnede fora for samarbeid og samhandling</p>	<p>Fagavdeling for Oppvekst, utdanning og kultur i samarbeid med aktuelle tjenesteområder</p> <p>Fagavdeling for Oppvekst, utdanning og kultur</p>	<p>Vurderes ved rullering av planen</p> <p>Vurderes fortløpende</p> <p>Vurderes fortløpende</p>
<p>6: Lillehammer kommune skal utvikle kompetanse på relevante felt for å begrense negative virkninger av barnefattigdom</p>	<p>Tilbud om ½ dags seminar hvert halvår.</p> <p>Utarbeide en temaliste for kompetanseheving årlig</p> <p>Alle aktuelle TO + lag og foreninger skal få tilgang til kunnskap/informasjon</p>	<p>Fagavdeling for Oppvekst, utdanning og kultur i samarbeid med TO kultur og fritid</p> <p>Koordineres av Fagavdeling OUK</p>	<p>Vurderes ved rullering av planen</p> <p>Vurderes ved rullering av planen</p> <p>Minimum årlig</p>

